

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon sz. 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3., I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felölös szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKEN:
Egész évre... 24 kor. — Negyed évre... 6 kor.
Fél évre... 12 kor. — Egy óra... 2 kor.
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 6 FILLÉR:
Hivatalos hirdetések 6 hasábes petit sorja 60 fill.

„Osztrák-magyar“.

Ma már egészen bizonyos és sehohsem vonják kétségbe, hogy a világháborúból Magyarország nagyszerűen kiveszi a részét. Német szövetségesünk, akivel együtt a harc mezején vállvetve küzdünk, ki nem fogy az elismerésből és a dicséretből a magyar csapatok hősiessége fellett. Katonai erényeink a világ szemében be vannak bizonyítva. De gazdasági felkészültségünk, pénzügyi erőnknek és szervező képességünknek nem kevésbbé tanujelét szolgáltatott a háboru letelt hónapjaiban. Megmutattuk, hogy a magyar államiság nemcsak politikai és közjogi fogalom, de hogy ez az állam nagy erőt is jelent, amellyel ezentul számolni kell, amikor az európai nemzetek erőviszonyai új elhelyezkedést nyernek.

Es mégis azt kell látnunk, hogy ezt az államiságunkat nemcsak ellenségeink, hanem barátaink, még most is, még mindig elhomályosítani próbálják. Nap-nap után látjuk, hogy nemcsak az osztrák, hanem a német sajtó is, amikor az osztrák-magyar hadsereg dicséretét zengi, röviden „osztrák“ seregekről írnak és amikor a monarchia erejét és készültségét tárgyalják, csak Ausztriáról emlékeznek meg. Nem üres hiúság készlet arra, hogy nemzeti és állami önállóságunk ezen elsikkasztása ellen most is, a harc kellő közepében, tiltakozunk. E tiltakozásunkkal szemben nemcsak az osztrák, hanem a német publicitás is azt a kényelmes kifogást veti ellen, hogy a „magyar“ szót azért szokták kihagyni, mert egyszerűbb és rövidebb osztrákot mondani és írni, mint osztrák-magyart. Két szótagnak a megtakarítása viszi állítólag osztrák és német barátainkat arra, hogy eltüntessék a világból Magyarország külön létét, önálló államiságát. Hogy ez a takarékoskodás és kényelemszeretet komolytalan ürügy és üres kifogás, abban egy percig sem kételkedhetünk.

Amikor a német és az osztrák sajtó a legnagyobbakertebb és végtelen hosszú szláv, orosz és angol helységneveket és más egyéb kifejezéseket sorolja fel nap-nap után, a rövid „ungar“ vagy „ungarisch“ szó kiírása igazán nem volna olyan nagy munka, amelybe bele kell fáradni. Ennek a kétfagu szónak az elsikkasztása tehát nem kényelmi okokra vezethető vissza, ez vagy a régi megrögzött és téves felfogás, vagy pedig rosszakaratú és tendenciózus elhallgatás, amint az osztrák sajtóban kivétel nélkül szokásos.

Ez ellen a tendencia ellen már ma, a háboru kellő közepén, a legerélyesebben sikra kell szállanunk. Bármily győzedelmesen végződjen is ez a háboru: a militarizmus várható felülkekedése sem lehet elég erős arra, hogy ezt az országot, amelynek fiait vérüket ontották, holmi magasabb államegységbe beolvassák, nemzeti különállásától megfosssák, állami lététől elűssék. A várható győzelemnek ez az ország is tényezője, még pedig talán legfőbb tényezője és

GRAND CAFE' BORSA
FIUME - Baccich palota
Fiume legujabb és legszebb kávéháza

éppen ez a háboru szolgáltatja legfényesebb dokumentumát annak, hogy a monarchia egyetlen helyes és erős államalkotó szervezete és politikai elve: a dualizmus.

Nem hiu kiesinyeskedés, nem a külsőségekhez való ragaszkodás ad tartalmat ennek a dualizmusnak, hanem az a törekvés, hogy a monarchiának két birodalma a gazdasági terelés terén is teljesen érvényesítse a maga különálló egyéniségét és erőit. A monarchiából Magyarországat gazdaságilag sem lehet többé ki-

hagyni, ennek az országnak a termelő munkáját nem lehet többé elsikkasztani, gazdasági erejét nem lehet elhomályosítani, pénzügyi teljesítő képességét nem lehet semmibe venni.

Ezt tanulják meg végre odaát Ausztriában. Hogy a haderő dolgában a monarchia „osztrák-magyar“ és nem osztrák, azt a háboruban máris csalhatatlanul bebizonyítottuk. De hogy gazdaságilag is benne van a külön „magyar“ ebben a monarchiában, azt érvényesíteni fogjuk a jövőben.

Az orosz seregek visszavonulása.

Uj harcok Galiciában. - Még nem tekinthetők át a nagy győzelem eredményei. - Lengyelországban fontos események várhatók.

A hadvezetés még nem készült el a lengyelországi gazdag zsákmány összeállításával. Erre csak az orosz seregek üldözésének befejezése után kerülhet a sor és csak akkor fogjuk az északi nagy győzelem teljes értékét felismerni. A megvert orosz seregek visszavonulása még egyre tart. Az ellenséges utóvédek Galiciában és Lengyelországban egyaránt szívós ellenállást fejtenek ki és a galíciai orosz haderők is elszántan harcolnak. Déllengyelországban a mi lovasságunk elérte a Nida partjait és erős ellenséges haderővel ütközött itt össze. A Visztulától délre is keményen védekeznek az oroszok.

Még nem lehet megállapítani, hogy ez az orosz ellenállás a visszavonulást fedezi-e, vagy pedig az orosz seregek új csoportosulását akarja lehetővé tenni. Az ellenség üldözésében a legnagyobb óvatossággal járnak el csapataink, ne hogy magukat bármiféle meglepetéseknek is kitegyék.

Északi és Középlengyelországban ismét nagy események vannak készülöben, reánk nézve kedvező auspiciumok között. A nyugati harcúterén sikeresen operálnak a németek. A déli harcúteréről nem érkezett újabb hír.

Itt adjuk legujabb táviratainkat:

A visszavonuló orosz hadak ellenállása.

BUDAPEST, dec. 21. (Min. s. o.) A főhadiszállás jelenti: A Kárpátokban tegnap a Latorca vidékén több ellenséges előcsapatot visszavettünk. A lupkovi-szorostól északkeletre nagyobb harcok fejlődnek. A Krosno és Zakliczyn közti arcvonalból indított támadásunk mindenütt tért nyert.

A Biala völgyében csapataink Tuchovig nyomultak előre. A Dunajec alsó folyása mentén a harcok tovább tartanak. Az oroszok ilyenformán Galiciában újból nagyobb haderőkkel fejtenek ki ellenállást.

Déllengyelországban csapataink elérték a Nida hidját.

BUDAPEST, dec. 21. A Berliner Tagblatt jelenti főhadiszállásunkról: Az oroszok a limanovai ütközetben sok halotton és sebesültön kívül huszezer foglyot is vettek.

Szerbiai helyzetünk.

BUDAPEST, dec. 21. A déli harcúteréről jelentik: A külföldön képtelen hírek terjedtek el szerbiai visszavonulásunkról. E híreket legjobban egy szemtanu cáfolja meg, aki a következőket mondja el: A orosz utakon egyes csapataink, különösen a trének megkéstek. Hátrvédeink ezeknek fedezetére harcbabocsátkozni kényszerültek. Ezek a harcok most elmaradtak és visszamaradt csapatteink már megérkeztek. Aki most balkáni haderőinket áttekinti, seregeinket sértetlen felszerelésekkel láthatja viszatérni. Seregeink most rendeződnek, azután nemsokára Szerbia tapasztalni fogja, hogy hadseregünk, a természetes veszteségek dacára, mit sem vesztett támadó eregéből.

A németek harcai.

BERLIN, dec. 21. (Min. s. o.) A nagy főhadiszállásról jelentik: Nyugaton az ellenség Nisuportnál és Bixshooténél megkísérelt eredménytelen támadásait tegnap beszüntette.

Labasse környékén a franciák és angolok támadásait az ellenségnek nagy veszteségeket okozva, visszavertük. Kétszáz színes bőrűt és angol katonát foglyul ejtettünk. Kerek számban hatszáz angol halott fekszik arevonalkunk előtt.

Notre Dame de Lovettenél, Bethunetől délkeletre egy hatszáz méter hosszú német lövészárkot az ellenség elfoglalt. Veszteségeink csekélyek.

Az Argonneokban némi előhaladást tettünk és három géppuskát zsákmányoltunk.

A kelet- és nyugatporoszországi határról nincs semmi ujság.

Lengyelországban az orosz hadseregek kísérletet tettek arra, hogy a Rafka és Nida mentén ujonnan előkészített hadállásban tartsák magukat. Mindenütt támadjuk őket.

BUDAPEST, dec. 21. A Pester Lloyd Berlinből jelenti: A német csapatok lengyelországi zsákmánya az ellenség üldözésének befejeztével fog közzététetni.

A TÖRÖKÖK KOTUR ELŐTT.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 21. A főhadiszállás jelentése. Kotur felé előnyomuló győztes csapataink megszállottak néhány dombot, amelyek a várost uralják.

CSATLAKOZÁS A TÖRÖK HADSEREGHEZ.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 21. A Turán jelentése szerint több arab vezér lovascsapatokkal csatlakozott a török hadsereghez.

AGITÁCIÓ UJ LENGYEL KIRALYSÁG ÉRDEKÉBEN.

BECS, dec. 21. Számos lengyel képviselő agitációt indított azon célból, hogy a nemzeti bizottság tevékenysége a lengyel királyság megalakulására is kiterjesszessék.

ÜNNEPLIK HINDENBURGOT.

BUDAPEST, dec. 21. A Berliner Ztg. am Mittag jelenti: A főhadiszálláson a lengyelországi nagy győzelem hírére a katonák nagy tömegben vonultak Hindenburg lakása elé, hogy ünnepeljék. A fővezér néhány szóban megköszönte az ovációt azután ezeket mondta: „Most pedig menjenek haza, mert nekem ma még sok dolgom van.”

A NÉMET HADVEZETŐSÉG EGYIK TAGJA — HADVEZETÉSÜNKRŐL.

STOCKHOLM, dec. 21. A Dagbladet munkatársa beszélt a német hadvezetőség egyik tagjával, aki a legnagyobb dicséréssel emlékezett meg az osztrák-magyar hadvezetésről. Ha az oroszok eddig nem tudták legyőzni a monarchiát — mondotta — ezennél még kevésbé fogják legyőzni.

HÁBORU A GYARMATOKON.

FOKFÖLD, dec. 21. A Reuter-ügynökség jelenti: Garubban, Lüderitz kikötőtől keletre a hó 16-án előnyomuló angol csapatok és németek között kétórás ütközet volt. Az ütközet az angolok visszavonulásával végződött.

VILMOS CSÁSZAR A FRONTON.

BERLIN, dec. 21. Vilmos császár, miután teljesen felépült, ismét elutazott a frontra.

SZIGORU INTÉZKEDÉSEK ANGLIÁBAN.

LONDON, dec. 21. Az eats-ridingi rendőrség közhírré tette, hogy azok az őrzőpatrok, amelyek fényjelzéseket vesznek észre, a jelzéseket adó személyekkel szemben fegyvereiket is használhatják.

ROTTERDAM, dec. 21. A Nieuwe Rotterdamse Courant jelenti, hogy a hajózást Hull és Newcastle között betiltották.

PANIK HARTLEPOOLBAN.

AMSTERDAM, dec. 21. Hartlepoolban tegnap ismét pánik volt. Az izgatott lakosság újabb bombázástól tartott.

AKNAKON ELPUSZTULT ANGOL HAJÓK.

LONDON, dec. 21. A Lloyds jelenti: Scarboroughnál egy hajó aknakeresés közben aknába ütközött és elsüllyedt. Hír szerint két másik hajó is pusztult el ilyen módon.

INTERNÁLÁS A FRANCIA GYARMATOKON.

BECS, dec. 21. A hármasszövetség alattvalóit az összes francia gyarmatokon internálták.

A HARTLEPOOLI BOMBÁZÁS ÁLDOZATAI.

BUDAPEST, dec. 21. Londoni jelentések szerint a bombázásnak Hartlepoolban hatszáz áldozata volt.

NÉGY UJ OROSZ DREADNOUGHT.

BASEL, dec. 21. A Baseler Nachrichten jelentése szerint Oroszország Párisban négy dreadnought szállítása végett tárgyal és a szerződés megkötése már küszöbön áll.

ELITÉLT BUR VEZÉREK.

PRETORIA, dec. 21. A Reuter-ügynökség jelenti: Fouria bur vezért a haditörvényszék halálra ítélte, a vezér fivérének halálát pedig öt évi börtönre változtatta. Mindkettő a délafrikai katonasághoz tartozott.

A BELGIUMI HADISARC.

BRÜSSZEL, dec. 21. A belga gyarmatok képviselői tegnapi ülésükön egyetemes felelősséget vállaltak 480 millió hadisarcért, melyet kincsátrjegyekkel fedeznek. Ennek ellenében a németek készpénzzel fizetik a rekvirációkat.

OROSZ KATONA ÉS MUNICIÓ SZERBIÁNAK.

BUDAPEST, dec. 21. Galacból jelentik: A Bulgária orosz gőzös uszályokon katonákat és municiót szállított a szerbiai Pronowóba.

A FRANCIA PARLAMENT ÜLÉSE.

PÁRIS, dec. 21. A parlament első ülése holnap lesz. Csak két ülést fognak tartani.

KÉPVISELOVÁLASZTÁS.

BUDAPEST, dec. 21. Regőczen Hammerstein Richárd báró nagybirtokost munkapárti képviselőnek egyhangulag megválasztották. A mandátum átadásánál a függetlenségek is jelen voltak.

AZ UJ GYÓRI PÜSPÖK FELESKETÉSE.

BECS, dec. 21. Ófelsége tegnap délelőtt tizenegy órakor feleskette Fetscher új győri püspököt.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG.

NAGYBECSKEREK, dec. 21. A Nagybecskerek és Zombolya közötti vasutvonalon a Zombolya felől érkező 4611 számú személyvonat kisiklott. Négy kocsis összetört, két asszony meghalt, 22 utas megsebesült. A kisiklás azért történt, mert a mozdonyvezető egy kanyarulattal nem csökkentette a mozdony sebességét.

MAGYAR

bejáró szakácsnőt keresek azonnalra. — Riva Szapáry 12., III. balra.

HIREK.

—0—

BERZEVICZY ALBERT FELOLVASÁSA.

Berzeviczy Albert, a nagy tudású magyar államférfi szombaton este Fiuméba érkezett, hogy általunk jelzett jótékony célú felolvasását megtartsa. A pályaudvaron Wickenburg István gróf kormányzó és Corossacz Ferenc podeszta várta az illusztris férfit, aki este a Casino Patriottico társasvácsoráján a kaszinó vendége volt. Vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődött a városi színházban a felolvasás, melynek Berzeviczy ezt a címet adta: „Mi mindenre tanít a háború!” A színház minden részét előkelő közönség töltötte meg, mely Berzeviczyt, midőn Grossich Antal dr. kíséretében a színpadra lépett, zúgó tapsal fogadta.

Grossich dr. néhány szóval bemutatta az olasz közönségnek a felolvasót és mindjárt tapintatlansággal kezdte, a midőn azt mondta, hogy Berzeviczy egyike azon keveseknek, akik Fiume barátjai (uno dei pochi amici di Fiume). Ezt a színházban jelen volt magyar közönség nevében ki kell kérnünk magunknak a mindenkor és mindenütt politizáló orvos utól. Mi magyarok valamivel szilárdabb hazafias kötelességgel szeretjük Fiumét, mint azok akik a „Fiume italiana” jelszavát tartják a városban az egyedül megváltó igének.

Berzeviczy néhány a fiemeiek hazafiasságára célzó szóval válaszolt Grossichnak és azután belekezdett felolvasásába, melyet helyszüke miatt az alábbiakban kivonatossan ismertetjük:

Azzal kezdte az illusztris felolvasó, hogy a karácsonyi ünnepek közeledésére való tekintettel is mindnyájunk összetartásának, együttérzésének szükségességét hangoztatta. Appellált a lakosság hazafias érzéseire, amelyeknek ma erősebbeknek kell lenniök, mint valaha voltak. Testvéreként kell összetartanunk. A távoliak szomszédokká és a szomszédok bizalmas barátokká válnak ma. A „Pro Patria” vasgyűrű több mint egy emlék: szimbólum; jelképe az egységnek és mindnyájunk lelki erejének.

Szólo, aki élénk részt vett mindenkor a nemzetközi békemozgalmakban, úgy érzi, hogy ma sines ellentétben régi ideáljával. A háboru keserű szükség és a béke csak addig egészséges állapot, amig termékenyítőleg hat és a nemzeti becsülettel nem jut ellenkezésbe. Nemzeti érzés és nemzeti becsület nélkül az állam csak egy nyomoruságos vegetáló valami. Bennünket meg akartak semmisíteni és nekünk most a serpenyőre kellett tenni mindenünket, még az életünket is.

A béke egy nagy iskola, de a háboru is az. Mindegyikben mást tanulunk. A béke idejében közönyösek, majdnem kozmopoliták lettünk. Mintha egész Európa már barátunk volna. A háboru csak rémnek tekintettük, mellyel a militarizmus ijesztget bennünket. És ime, a háboru most évszázadokra való tanulságot szolgáltat nekünk, iskolája lett a hazafiságnak és az összetartásnak. Most, mikor bölesönk helyét, otthonunkat, családunkat, vagyónunkat fenyegeti az ellenség, most érezzük csak, milyen drága ez a föld nekünk. Az a gyűlölet, amellyel most ellenségeink felé fordulunk, igazságos és hasznos gyűlölet.

De másra is megtanított a háboru. Arra, hogy ellenségeink hiába számítanak itt nemzetiségeinkre, az egymásközi széthúzásra és a monarchia szétforgácsolására. Megtaláltuk önmagunkat, erősek vagyunk.

A háboru katonai tanulságaival foglalkozni nem a mi dolgunk. Mi csak azt látjuk, hogy a borzasztó fegyverek mégsem tették rövidde a háboru, a hogy mi gondoltuk. És azt is látjuk, hogy az ideges, de kadensnek tartott mai ember jobban és szívósabban bírja a háboru, mint a csaták kedvelt állata, a ló. A háboruval járó kegyetlenkedésekről is kell szólnunk. Erről sok panasz hangzott el a legutóbbi két balkáni háboruban és most sem szűnnek meg a panasok. De jellemző, hogy azok, kik az ugynevezett német militarizmust szidják, segítségül veszik a turókat, gurkákát, szenegáliakat.

A új háboru lesznek, lesz militarizmus is. Csak az a militarizmus erkölestelen, amely fejlődést, kulturát, mindent alárendel céljainak.

Törekednünk kell arra, hogy a háboru után se legyen ez így. A tanítás, a kultúra érdeke magának a katonaságnak is.

Egy új Magyarország képét látjuk kibontakozni. Azok, akik meghaltak a hazáért, nem hiába ontották véréiket. Sirjaikból kikél a nemzet nagysága, e szent célt szolgáló nagy munkánk. (Taps.)

Most pedig törődjünk a háboru áldozataival. Mi kik itthon maradtunk, legyünk a kötelesség hősei. Nem szabad elfelejtenünk kedveseinket, akik a legnagyobb nélkülözések közt harcolnak értünk. Dolgozunk és áldozunk nekünk is. Ez a nemzedék szenved az elmúlt és a jövő nemzedékért is. Es nekünk erőnkön felül is mindent meg kell tennünk, mert mindennek elmulhat, de a hazának meg kell maradnia. (Lelkes taps.) Ideálok nélkül nem ér az élet semmit. Dolgozunk, küzdünk, tartunk össze mindnyájan a Kárpátoktól az Adriáig!

Zugó, frenetikus taps kísérte Berzeviczy gyönyörű beszédét, amelynek egyes kimagasló részei az egész közönségre különösen mély hatást tettek. Választékos olasz nyelvezete is csodálkozást keltett az olasz hallgatóságban.

Berzeviczy Albert tegnap délután a kormányzó párt vendége volt, amellyel délután hájókirándulást is tett az „Előre” gőzösön. Az illusztris államférfiu a ma reggeli gyorsvonattal utazott vissza Budapestre.

A kormányzók tengeri kirándulása. Wickenburg István gróf kormányzó és neje, Berzeviczy Albert dr. v. b. t. t., Kankovszky Ferenc min. tan., Corossacz Ferenc polgármester és Vio Antal dr. orsz. képviselő társaságában tegnap délután hosszabb tengeri kirándulást tettek az Előre gőzösön. Az illusztris társaság körülhajózta a Quarnerót és több óra hosszat tartózkodott az Adrián.

A behívottak gyermekeinek karácsonyfája. Folyó hó 23-án délután 4-8 óráig lesz a városi nagy színházban a hadbavonultak gyermekeinek karácsonyi ünnepélye. A magyaranyu ünnepélyen több mint 1000 gyermeket ajándékoznak meg. A gyermekek, kiket egyenkint csak egy felnőtt személy kísérhet, a portás kapuján át fognak beengedtetni az igazolójegy felmutatása mellett, csoportonként azon órában, mely a jegyen fel van tüntetve. Az első csoport 4 órakor, a második fél 5 órakor a harmadik 5 órakor, a negyedik fél 6 órakor, az ötödik 6 órakor, a hatodik fél 7 órakor, a nyolcadik 7 órakor kerül sonra.

Az ünnepélyt prologus előzi meg, melyet a városi fiúiskola egyik növendéke mond, azután ugyanazon iskola énekkara három karéneket ajándékozik meg. A gyermekek ajándékaikat a színpadon kapják meg az igazoló jegy átadása ellenében. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy ezen jegyeket váltásuk meg idejekorán és hozzák magukkal, mivel annak, kinek jegye nincs, semmi esetre sem adhatunk ajándékot. A nagy közönség belépő díj nélkül is teljesen ingyen jöhet a színházba a főkapun át. Csupán földszinti, félemeleti és első emeleti páholyok kerülnek eladásra. Ily páholyok kaphatók Rumatznénál (Via Giotta) 5 koronáért.

Sebesültek érkezése Fiuméba. Tegnap egy kórházvonat érkezett 173 sebesülttel. Ma délután a szerbiái Tuzlából egy másik kórházvonat érkezett, amely 138 sebesültet hozott. Nyolevánt sebesültet a kivándorlási palotába, ötvenháromat pedig a haditengerészeti akadémia kórházában helyeztek.

Sebesült katonák karácsonya. Karácsony első napján délelőtt fél tíz órakor ünnepi mise lesz a kivándorlási házban az ott elhelyezett sebesült katonák részére. A miséhez a karéneket az állami polgári fiúiskolának Sövény és Bató tanárok vezetése alatt álló 80 tagu fiúkara szolgáltatja. Ugyanazon napon délután 4 órakor lesz a kivándorlási házban a sebesült katonák karácsonyfa ünnepélye, melyen Wickenburg István gróf kormányzó és neje vezetése alatt a Vörös Kereszt fiumei fiókjának összes személyiségei az orvosokkal és ápolókkal részt fognak venni.

Halálozás. Özv. Brucker Józsefné, Brucker Gyula fiumei kereskedő édesanyja 75 éves korában Pécsen elhunyt.

Karácsonyfa-ünnep. A helybeli egyesített ev. ref. egyházközösség tegnap, vasárnap délután 5 órakor tartotta meg szokásos karácsonyfa-ünnepét. Ugy mint tavaly, úgy az idén is az imaház zsufolásig megtelt közönséggel. A terem végén égett a pazar díszítésű karácsonyfa, mely alatt a meleg ruhák, sapkák és cipők feküdtek, amiket a szegényebb sorsu iskolásgyermekek között kiosztottak. Schmidt Jakab és Ambrus György lelkészek pedig megható alkalmi beszédek között méltatták az idei karácsony emléket. Egy karácsonyi ének zárta be a szépen sikerült ünnepélyt.

Barry Richárd szabadságon. A király elrendelte, hogy lovag Barry Richárd ellentengernagy saját kérelmére, várakozási illetékekkel, hat hónap tartamára szabadságot tartassék.

Hangverseny Egyesület. A Hangverseny Egyesület holnap, kedden este fél kilenkor a Via della Ronta 2 szám alatti helyiségében zenei összejövetelt tart, amelyre az igazgatóság a tagokat tisztelettel meghívja.

A Gyorssegélyző Egyesület akciója. Pieri Cézárné 50 koronát gyűjtött össze az Erdély és Augusztia Főhercegnő hajókon s ezt az összeget a Gyorssegélyző Egyesületnek adta át. Az egyesület az adományért hálás köszönetet mond.

Hajókésések. Tegnap a rossz időjárás miatt a „Giustizia” olasz gőzös nem indulhatott el Fiuméből. A hajó ma reggel hagyta el kikötőnket. A ma reggeli bórás vihar miatt a Vértés gőzös nem indult el Metkovicsba, a Póla gőzös pedig harmadfélórás késéssel indult el Pagóba.

Ajándékkiosztás. A Klótild gyermekóvodában e hó 23-án délelőtt 10 órakor karácsonyfa-ünnep lesz, mely alkalommal a gyermekeknek sapkákat, zsebkendőket, cipőket, kabátokat, édességeket és narancsokat fognak kiosztani.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó-vállalat (Murai Jenő.)

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia” nyomdájában.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Ma és mindennap:

:: **Kompleto pentonani este fél 9 órakor.** ::
Nagy művészek a szerződötlet olasz-
gu atiraboldi és Burg Henrik komikus
felőptével.
Előadás után kedélyes együttölt előadások-
kal és partétóccsal.

KERESEK FIATAL KOMPTOIRISTAT
kezdő fizetéssel, ki perfektül bírja a német
nyelvet, németül stenografál és gépírni tud.
Olaszul vagy magyarul tudó előnyben.
Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Karácsonyi és újévi ajándékok

bevásárlására ajánlja dusan felszerelt áru-
házát
játékszerekben és háztartási cikkekben
olcsó árak mellett a
Grand Magazzini Riviera áruház
Fiume, Via Negozianti 2. Moskowits P.

Szén kokszt

ipari célokra, bel és külföldi, vagonok-
ban bármely állomásra azonnal kapható.

Telefon:
József 2-59 SUGÁR VILMOS cégnél
József 2-60 Károly-körút 14

A legajánlatosabb fiumei szálló:

„Deák” szálló

a Deák-korzón 2 percnyi-
re vasuti állomástól.

Kitűnő konyha és árnyas kert.
Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Bürger Gyula.

Uj magyar üzlet!

Karácsonyi s újévi művészi

Levelezőlapok

rendkívül olcsón kaphatók a

Képes Levelezőlap Király

cégnél, Fiume, Deák fasor 2. szám.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Szülők, akik gyermekeiknek örömet akarnak szerezni, tekintsek meg az

„ALL'AVVENIRE”

üzletben levő, ujdonságokból összeállított

nagy játékszerkiállítás

FIUME, Deák-Fasor, 2 szám. (Kapucinusok háza). Jutányos árak.

FIGYELEM! Nagy raktár mindennemű házi szükségleti és fényüzése cikkekben!

Törekednünk kell arra, hogy a háboru után se legyen ez így. A tanítás, a kultúra érdeke magának a katonaságnak is.

Egy új Magyarország képét látjuk kibontakozni. Azok, akik meghaltak a hazáért, nem hiába ontották véréket. Sirjaikból kikél a nemzet nagysága, e szent célt szolgáló nagy munkánk. (Taps.)

Most pedig törődjünk a háboru áldozataival. Mi kik itthon maradtunk, legyünk a kötelesség hősei. Nem szabad elfelejtenünk kedveseinket, akik a legnagyobb nélkülözések közt harcolnak értünk. Dolgoznunk és áldoznunk kell nekünk is. Ez a nemzedék szenved az elmúlt és a jövő nemzedékért is. És nekünk erőnkön felül is mindent meg kell tennünk, mert minden elmulhat, de a hazának meg kell maradnia. (Lelkes taps.) Ideálok nélkül nem ér az élet semmit. Dolgozzunk, küzdjünk, tartsunk össze mindnyájan a Kárpátoktól az Adriáig!

Zugó, frenetikus taps kísérte Berzeviczy gyönyörű beszédét, amelynek egyes kimagasló részei az egész közönségre különösen mély hatást tettek. Választékos olasz nyelvvezete is esodálkozást keltett az olasz hallgatóságban.

Berzeviczy Albert tegnap délben a kormányzó párt vendége volt, amellyel délután hajókirándulást is tett az „Előre” gőzösön. Az illusztris államférfiu a ma reggeli gyorsvonattal utazott vissza Budapestre.

A kormányzók tengeri kirándulása. Wickenburg István gróf kormányzó és neje, Berzeviczy Albert dr. v. b. t. t., Kankovszky Ferenc min. tan., Corossacz Ferenc polgármester és Vio Antal dr. orsz. képviselő társaságában tegnap délután hosszabb tengeri kirándulást tettek az Előre gőzösön. Az illusztris társaság körülhajózta a Quarnerót és több óra hosszat tartózkodott az Adrián.

A behívottak gyermekeinek karácsonyfája. Folyó hó 23-án délután 4—8 óráig lesz a városi nagy színházban a hadbavonultak gyermekeinek karácsonyi ünnepélye. A nagyarányú ünnepélyen több mint 1000 gyermeket ajándékoznak meg. A gyermekek, kiket egyenkint csak egy felnőtt személy kísérhet, a portás kapuján át fognak beengedtetni az igazolójegy felmutatása mellett, csoportonként azon órában, mely a jegyen fel van tüntetve. Az első csoport 4 órakor, a második fél 5 órakor a harmadik 5 órakor, a negyedik fél 6 órakor, az ötödik 6 órakor, a hatodik fél 7 órakor, a nyolcadik 7 órakor kerül sonra.

Az ünnepélyt prólógus előzi meg, melyet a városi fiúiskola egyik növendéke mond, azután ugyanazon iskola énekkara három karéneket fog előadni. A gyermekek ajándékaikat a színpadon kapják meg az igazoló jegy átadása ellenében. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy ezen jegyeket váltásuk meg idejekorán és hozzák magukkal, mivel annak, kinek jegye nincs, semmi esetre sem adhatunk ajándékot. A nagy közönség belépő díj nélkül is teljesen ingyen jöhet a színházba a főkapun át. Csúpán földszinti, félemeleti és első emeleti páholyok kerülnek eladásra. Ily páholyok kaphatók Rumatzenánál (Via Ciotta) 5 koronáért.

Sebesültek érkezése Fiuméba. Tegnap egy kórházvontat érkezett 173 sebesülttel. Ma délben a szerbiai Tuzlából egy másik kórházvontat érkezett, amely 138 sebesültet hozott. Nyolevanöt sebesültet a kivándorlási palotába, ötvenháromat pedig a haditengerészeti akadémia kórházában helyeztek.

Sebesült katonák karácsonya. Karácsony első napján délelőtt fél tíz órakor ünnepi mise lesz a kivándorlási házban az ott elhelyezett sebesült katonák részére. A miséhez a karéneket az állami polgári fiúiskolának Sövény és Bató tanárok vezetése alatt álló 80 tagu fiukara szolgálta. Ugyanazon napon délután 4 órakor lesz a kivándorlási házban a sebesült katonák karácsonyfa ünnepelve, melyen Wickenburg István gróf kormányzó és neje vezetése alatt a Vörös Kereszt fiumei fiókjának összes személyiségei az orvosokkal és ápolókkal részt fognak venni.

Halálozás. Özv. Brucker Józsefné, Brucker Gyula fiumei kereskedő édesanyja 75 éves korában Pésett elhunyt.

Karácsonyfa-ünnep. A helybeli egyesített ev. ref. egyházközség tegnap, vasárnap délután 5 órakor tartotta meg szokásos karácsonyfa-ünnepét. Ugy mint tavaly, úgy az idén is az imaház zsufolásig megtelt közönséggel. A terem végén égett a pazar díszítésű karácsonyfa, mely alatt a meleg ruhák, sapkák és cipők feküdtek, amiket a szegényebb sorsu iskolásgyermekek között kiosztottak. Schmidt Jakab és Ambrus György lelkészek pedig megható alkalmi beszédek között méltatták az idei karácsony emlékét. Egy karácsonyi ének zárta be a szépen sikerült ünnepélyt.

Barry Richárd szabadságon. A király elrendelte, hogy lovag Barry Richárd ellentengernagy saját kérelmére, várakozási illetékekkel, hat hónap tartamára szabadságot kassék.

Hangverseny Egyesület. A Hangverseny Egyesület holnap, kedden este fél kilenkor a Via della Ronta 2 szám alatti helyiségében zenei összejevetelt tart, amelyre az igazgatóság a tagokat tisztelettel meghívja.

A Gyorssegélyző Egyesület akciója. Pieri Cézárné 50 koronát gyűjtött össze az Erdély és Augusztia Főhercegnő hajókon s ezt az összeget a Gyorssegélyző Egyesületnek adta át. Az egyesület az adományért hálás köszönetet mond.

Hajókésések. Tegnap a rossz időjárás miatt a „Giustizia” olasz gőzös nem indulhatott el Fiuméből. A hajó ma reggel hagyta el kikötőnk. A ma reggeli bórás vihar miatt a Vértes gőzös nem indult el Metkovicsba, a Póla gőzös pedig harmadfélórás késéssel indult el Pagóba.

Ajándékkiosztás. A Klótild gyermekóvodában e hó 23-án délelőtt 10 órakor karácsonyfa-ünnep lesz, mely alkalommal a gyermekeknek sapkákat, zsebkendőket, cipőket, kabátokat, édességeket és narancsokat fognak kiosztani.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó-vállalat (Murai Jenő.)
Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia”-nyomdájában.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Ma és mindennap:

:: **Komloto pentona este fél 9 órakor.** ::
Nagy művészek a szerződötöt obórangu atiraboldi és Burg Henrik komikus felléptével.
Előadás után kedélyes együttölt előadásokkal és parietómeconl.

KERESEK FIATAL KOMPTOIRISTÁT kezdő fizetéssel, ki perfektül birja a német nyelvet, németül stonografál és gépirni tud. Olaszul vagy magyarul tudó előnyben. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

bevásárlására ajánlja dusan felszerelt áruháza
játékszerekben és háztartási cikkeken
olcsó árak mellett a
Grand Magazzini Riviera áruház
Fiume, Via Neozianti 2. Moskowits P.

Szén kokszt

ipari célokra, bel és külföldi, vagonokban bármely állomásra azonnal kapható.

Telefon:
József 2-59 SUGÁR VILMOS cégnél
József 2-60 Károly-körut 14

A legajánlatosabb fiumei szálló:

„Deák” szálló

a Deák-korzón 2 percnire vasuti állomástól.

Kitünő konyha és árnyas kert.
Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Uj magyar üzlet!

Karácsonyi s ujévi művészi

Levelezőlapok

rendkívül olcsón kaphatók a

Képes Levelezőlap Király

cégnél, Fiume, Deák fasor 2. szám.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Szülők, akik gyermekeiknek örömet akarnak szerezni, tekintsek meg az

„ALL'AVVENIRE”

üzletben levő, ujdonságokból összeállított

nagy játékszerkiállítás

FIUME, Deák-Fasor, 2 szám. (Kapucinusok háza). Jutányos árak.

FIGYELEM! Nagy raktár mindennemű házi szükségleti és fényüzése cikkeken!

Értesítés.

A Zágrábi Sör- és Malátagyár R. T.

az összes érdekeltek tudomására hozza, hogy Fiume, Isztria, a magyar-horvát tengerpart és Dalmácia területére szóló, Braida - Via Goldonin, a Dubravcich-házban levő

főraktára,

melynek vezetésével Sachs Arthur, a köbányai Polgári Serfözde volt utazó-tisztviselője biztatott meg, működését megkezdte

A raktár a legfrissebb és legjobb sörökkel, u. m. a kiváló fehér cseh export sörrel, a fekete Bock-export sörrel és az új fajtájú Quarnero- duplamalátasörrel van felszerelve és úgy hordókban, mint palackokban kapható. Jutányos árak. Üzlettulajdonosoknak engedmény,

Információ szerzéseket és megbeszéléseket a Braidán, Via Francesco Petrarca 6. sz. alatt (Dubravcich házban) levő irodában Telefon 160 sz.

Szén! - Fa!

Elsőrendű Szalon-Köszén, Aprított Tűzifa, Koks, Pirszén, Faszén

nagyban és kicsinyben úgy métermázsanként teljes fuvarokban, mint, kicsinyben, házhoz szállítva,

a legolcsóbb árakon!

Braun Bernát és Társa, Fiume.

Via Stef. Türr 5 sz. (Saját ház)

Telefon - számok 528 és 16-75.

Faraktár. Fűrészelt, ácsolt, hasított és gömbfák; minden minőségben és terjedelemben; asztalosok célokra; fenyő, luc-, jávor-, tölgy-, jegenye-, hárs-, dió-, cseresznye- stb. fák; továbbá bükkfa, nyers és gőzölt állapotban. Ajánlom cégemet építészek, mérnökök, birtokosok, intézetek, és iparvállalatok figyelmébe.

Elvállalok szállításokat Fiuméba és környékére saját fuvarommal, valamint hajón és vasuton minden állomásra, **Pavlović Drag., Fiume, Fakivitel, Iroda és raktár: Delta. Telefon 381. Sürgőnycim: Pavlović.**

Butorok

Alkalmi vétel egész háttérbe berendezések vagy egyes butordarabok kézpénzen vagy könnyen teljesíthető részletfizetésre is.

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél

Via G. Parini 6. szám.

Telefon 12-08 szám.

KIADÓ

azonnalra vagy későbbre, Corso 10. számú házban I. emeleten levő 4 szoba, 2 kamra, előszoba, konyhából álló ujonnan helyreigazított új lakás, alkalmas irodának, divatmalonnak, szabóüzletnek stb. is. Bővebbet 287 telefon sz. a.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D. gyógyszerárán

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

BUDAI

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHAZ
FIUME, DEÁK-KORZO.

50 szoba

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

ESTÉNKÉNT
Könyvtár, Jónás Laci, hírneves cigány-primás, és zenekara, hangversenyek.

Tulajdonos **BUDAI KAROLY**

ADAKOZUNK

— a magyar Vörös-Korost Egyletnek! —

PECSINEI SZANATORIUM SUSAK-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére. Lábadózók részére is. Modern berendezés. Kitűnő hideg és meleg tengeri fürdők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes ellátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint.

Felvilágosításokat nyújt

Telefon 500.

Az Igazgatóság,

Távíratok: SANATORIJ - SUSAK.

Hödl M. épület- és műlakatos

via G. Fabris 3, Telefon 16-47.

Vasszerkezeteket és rácsokat készit, házi telefont és csengőket bevezet, kerékpárokat és varrógépeket javit, mindennemű lakatos munkák vállalat

gyorsan; jól és olcsón!

Fiumei vas és fémáruszövetkezet.

Via del Fosso 5
Telefon 1729.

Corso 22
Telefon 93.

Via Ciotta 9
Telefon 1401.

Fiume legnagyobb raktára köszén, fa és légszesz-kályhákban és takaréttűzhelyekben valamint tüzelőeszközökben stb. Ajánlja továbbá házi és konyhaeszközök raktárát. Aczél, vas, mindennemű lemez, épületanyagok, fémek stb. stb. Dynamit és Astralit robbanóanyagok (a pozsonyi Dynamit-Nobel r. t.-nak kizárólagos lerakata és elárúsítója.)

